

Komentarze CenEA, 11/06/2012

*Konsekwencje waloryzacji systemu świadczeń rodzinnych
2012 w kontekście alternatywnych rozwiązań*

Michał Myck

Adrian Domitrz

Michał Kundera

Monika Oczkowska

Aneta Semeniuk

Komentarze CenEA, 11/06/2012

Konsekwencje waloryzacji systemu świadczeń rodzinnych 2012 w kontekście alternatywnych rozwiązań.¹

Michał Myck

Adrian Domitrz

Michał Kundera

Monika Oczkowska

Aneta Semeniuk

Fundacja Centrum Analiz Ekonomicznych, CenEA
ul. Królowej Korony Polskiej 25
70-486 Szczecin

¹ Analizy przedstawione w komentarzu są częścią mikrosymulacyjnego programu badawczego Fundacji Centrum Analiz Ekonomicznych — CenEA (www.cenea.org.pl). Wykorzystane w nich dane pochodzą z Badań Budżetów Gospodarstw Domowych 2010 i zostały udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny. Główny Urząd Statystyczny nie ponosi odpowiedzialności za wyniki przedstawione w Komentarzu i wnioski z nich płynące. Wnioski zawarte w Komentarzu wynikają z obliczeń przeprowadzonych przy użyciu modelu mikrosymulacyjnego SIMPL (wersja V4S.2.12).

Fundacja Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA jest niezależną, apolityczną jednostką naukowo-badawczą skupiającą się na analizie konsekwencji polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. CenEA została założona przez Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) i jest polskim partnerem SITE Network. Głównym kierunkiem badań naukowych CenEA są analizy na poziomie mikro, ze szczególnym uwzględnieniem badań rynku pracy, sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz procesu starzenia się populacji. CenEA jest polskim partnerem naukowym takich międzynarodowych projektów badawczych jak SHARE (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe) oraz EUROMOD (europejski model mikrosymulacyjny) i prowadzi prace badawcze z wykorzystaniem polskiego modelu mikrosymulacyjnego SIMPL. Aktualna wersja modelu SIMPL została stworzona we współpracy z dr. Leszkiem Morawskim, Adrianem Domitrzem i Anetą Semeniuk.

Dr Michał Myck jest Dyrektorem i Członkiem Zarządu CenEA; współpracuje z Niemieckim Instytutem Badań nad Gospodarką (DIW-Berlin). Michał Kundera i Monika Oczkowska są Analitykami, a Adrian Domitrz i Aneta Semeniuk są Asystentami Projektów w Fundacji CenEA.

1. Wstęp

Zgodnie z *Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych* w 2012 roku rząd zobowiązany jest do waloryzacji wartości świadczeń w systemie świadczeń rodzinnych. Jednocześnie, Ustawa zobowiązuje rząd do podjęcia decyzji w sprawie ewentualnych zmian dotyczących wartości progów dochodowych decydujących o tym, które rodziny upoważnione będą do otrzymywania świadczeń. 16 maja 2012 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przedstawiło wstępne propozycje wartości świadczeń, które obowiązywać mają od 1 listopada 2012 r. Jednocześnie, Ministerstwo zaproponowało wartości progów dochodowych, które miałyby obowiązywać w systemie świadczeń rodzinnych od listopada 2014 r.

W niniejszym Komentarzu przedstawiono analizy konsekwencji zmian zarówno w poziomie progów dochodowych, jak i proponowanych zmian wartości świadczeń rodzinnych.² Analizy proponowanych przez rząd wartości przedstawione zostały w kontekście alternatywnych rozwiązań dotyczących podejścia do indeksacji progów i wartości świadczeń. Te rozwiązania obejmują zarówno podejście zapewniające wsparcie rodzinom o podobnej sytuacji materialnej jak w latach ubiegłych, jak i hipotetyczne systemy, które przywracałyby wsparcie w ramach systemu świadczeń podobnej liczbie świadczeniobiorców jak w przeszłości. Wyliczenia dotyczą zarówno całkowitych kosztów poszczególnych scenariuszy, jak i tego, w jaki sposób wpłyną one na dochody rodzin w zależności od ich sytuacji materialnej i liczby dzieci.

2. Proponowane rozwiązania i alternatywne scenariusze

Od 2004 r. system świadczeń rodzinnych w znaczący sposób zmieniany był dwukrotnie. Przede wszystkim w 2006 r. zmienione zostało podejście do kwestii naliczania wartości świadczeń, które uzależnione zostały od wieku dzieci. Jednocześnie, realne wartości świadczeń znacząco wówczas wzrosły (patrz, np. Myck i in. 2011a). Ponowny wzrost świadczeń nastąpił podczas kolejnej waloryzacji systemu w 2009 roku. Wynikiem tej waloryzacji był wzrost średniej wartości zasiłku rodzinnego o 37% (Myck i in. 2011a, Tabela

² Przedstawione analizy wykorzystują model mikrosymulacyjny SIMPL (wersja V4S.2.12) bazujący na danych z *Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2010*. Podobnie jak w Myck i in. (2011a, 2011b) dane te zostały zindeksowane do poziomu cen i dochodów w 03.2012r. Szczegóły dotyczące tworzenia bazy danych wykorzystanej w analizach oraz modelu mikrosymulacyjnego przedstawiono m.in. w Myck (2008), Morawski (2009), Morawski i Myck (2010), Myck i in. (2011a, 2011b).

A.5). Jednocześnie, od roku 2004-go na stałym nominalnie poziomie utrzymywana była wartość progu dochodowego decydującego o przyznaniu świadczeń rodzinnych. Wartość ta to 504 zł na osobę w rodzinie (w przypadku wychowywania dziecka niepełnosprawnego 583 zł). W okresie od listopada 2004 realna wartość tej kwoty spadła o 20.4%, a konsekwencją tego spadku było znaczące ograniczenie liczby dzieci uprawnionych do otrzymywania świadczeń rodzinnych szacowane na ponad 800,000 (Myck i in. 2011a).³ W obecnym systemie na świadczenia rodzinne budżet państwa przeznacza około 8 mld zł, co stanowi 2.4% wydatków planowanych w ustawie budżetowej na 2012 rok.

W niniejszym Komentarzu przedstawiamy wyniki analiz konsekwencji wprowadzenia proponowanych przez rząd zmian (*Warianty 1 i 2*) i porównujemy je do czterech alternatywnych rozwiązań:

- *Wariant 3* - podniesienia wartości świadczeń i progów dochodowych zgodnie z tempem wzrostu cen od listopada 2009 do listopada 2012;⁴
- *Wariant 4* - podniesienia wartości świadczeń zgodnie z tempem wzrostu cen od listopada 2009 do listopada 2012 z jednoczesnym podniesieniem wartości progów dochodowych zgodnie z tempem wzrostu cen od listopada 2004 do listopada 2012;
- *Wariant 5* - podniesienia wartości świadczeń do proponowanych kwot z jednoczesnym podniesieniem progu dochodowego do poziomu, który zapewniłby dostęp do świadczeń rodzinnych takiej samej liczbie dzieci jak w 2009 roku;
- *Wariant 6* - podniesienia wartości świadczeń do proponowanych kwot z jednoczesnym podniesieniem progu dochodowego do poziomu, który zapewniłby dostęp do świadczeń rodzinnych takiej samej liczbie dzieci jak w 2004 roku.

W Tabeli 1 przedstawiamy szczegóły każdego z pięciu symulowanych wariantów w odniesieniu do konkretnych wartości parametrów systemu świadczeń rodzinnych wraz z parametrami obecnie obowiązującymi w systemie świadczeń rodzinnych.

³ W latach 2004-2011 liczba dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny spadła z 5.5 mln do 2.8 mln (wg danych MPiPS). Należy pamiętać jednak, że na zmianę tę wpływa nie tylko zamrożenie progów dochodowych, ale również realny wzrost dochodów rodzin wynikający między innymi z realnego wzrostu płac brutto oraz wzrostu dochodów netto w konsekwencji reform ZUS i systemu podatkowego (np. wprowadzenie ulgi podatkowej na dzieci w 2007 roku).

⁴ W analizach założono poziom cen w listopadzie 2012 na podstawie prognoz inflacyjnych NBP.

Tabela1. Parametry analizowanych systemów świadczeń rodzinnych (w złotych miesięcznie)

	System 02.2012	Wariant 1	Wariant 2	Wariant 3	Wariant 4	Wariant 5	Wariant 6
Kryterium dochodowe	504	539	574	557.4	633.5	554.0	873.94
Kryterium dochodowe, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne	583	623	664	644.8	732.8	640.83	1010.92
Wartości zasiłku na dziecko:							
- dziecko w wieku 0-4	68	77	77	75.2	75.2	77	77
- dziecko w wieku 5-17	91	106	106	100.6	100.6	106	106
- dziecko w wieku 18 lat i więcej	98	115	115	108.4	108.4	115	115
Dodatki:							
- z tytułu samotnego wychowywania dziecka							
a) kwota na dziecko	170	170	170	188.0	188.0	170	170
b) kwota na dziecko, jeśli dziecko jest niepełnosprawne	250	250	250	276.5	276.5	250	250
- z tytułu wychowywania dziecka w okresie urlopu wychowawczego	400	400	400	442.4	442.4	400	400
- dla rodzin wielodzietnych	80	80	80	88.5	88.5	80	80
- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	100	100	100	110.6	110.6	100	100
- z tytułu edukacji i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego							
a) dziecko w wieku 0-4 lat	60	60	60	66.4	66.4	60	60
b) dziecko w wieku 5 lat i więcej	80	80	80	88.5	88.5	80	80
- z tytułu urodzenia dziecka	1000	1000	1000	1106.0	1106.0	1000	1000
Świadczenie pielęgnacyjne							
- kwota świadczenia	520	520	520	575.1	575.1	520	520
Zasiłek pielęgnacyjny	153	153	153	169.2	169.2	153	153
"Becikowe"	1000	1000	1000	1106.0	1106.0	1000	1000

Uwagi: Wariant 1 i 2 to warianty proponowane przez MPiPS. Kryteria dochodowe w Wariantach 1 mają obowiązywać w okresie 01.11.2012-31.10.2014 r., kryteria dochodowe w Wariantach 2 mają obowiązywać po 01.11.2014 r. W symulacjach analizowane są konsekwencje wprowadzenia obydwu scenariuszy w listopadzie 2012 r.

Źródło: MPiPS i opracowanie scenariuszy symulacyjnych CenEA.

3. Konsekwencje proponowanych zmian i alternatywnych rozwiązań dla bilansu sektora finansów publicznych

Roczne finansowe konsekwencje proponowanych reform dla sektora finansów publicznych oraz wynikająca z nich liczba dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny i jego przeciętna wartość przedstawione zostały w Tabeli 2.

Tabela 2. Konsekwencje wprowadzenia wybranych propozycji rządu dotyczących waloryzacji świadczeń rodzinnych dla sektora finansów publicznych

Modelowane propozycje	Całkowity roczny koszt zmian dla sektora finansów publicznych	Liczba dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny (w tysiącach)	Przeciętna wartość zasiłku rodzinnego na dziecko (PLN/miesiąc)
System obecny (02.2012)	-	2 950	86.07
Rozwiązania proponowane przez rząd (Wariant 1)	940 mln	3 200	99.92
Rozwiązania proponowane przez rząd (Wariant 2)	1 470 mln	3 480	100.02
Symulacje alternatywnych rozwiązań:			
- Wariant 3	1 580 mln	3 340	95.31
- Wariant 4	2 710 mln	3 920	95.32
- Wariant 5	1 160 mln	3 320	99.94
- Wariant 6	5 320 mln	5 550	100.26

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL (wersja V4S2.12) na podstawie danych BBGD-2010 (zindeksowanych do 2012 r.).

Uwagi: Koszt zmian dla sektora finansów publicznych zaokrąglony do 10mln, koszt ten uwzględnia pośrednią zmianę wartości transferów z pomocy społecznej i dodatku mieszkaniowego wynikającą z podniesienia świadczeń rodzinnych; liczba dzieci otrzymujących zasiłek zaokrąglona do 10 tys.

Propozycja rządowa, która miałaby wejść w życie 1 listopada 2012 r. (Wariant 1) oznacza dodatkowy koszt dla sektora finansów publicznych w granicach 940 mln zł w skali roku. Liczba dzieci otrzymujących zasiłek przy tym wariantcie wynosiłaby 3.2 mln, (czyli o około 250 tysięcy więcej niż w systemie obowiązującym obecnie), z przeciętną wartością zasiłku równą około 100 zł miesięcznie na każde dziecko otrzymujące ten zasiłek. Przeciętna wartość zasiłku wzrosłaby zatem o 13.85 zł miesięcznie. Gdyby w listopadzie 2012 r. wprowadzić drugi etap zmian zwiększający progi dochodowe do 574/664 zł (Wariant 2), roczny koszt takiego rozwiązania dla sektora finansów publicznych wyniósłby około 1.47 mld zł i skutkowałby zwiększeniem liczby uprawnionych dzieci do 3.5 mln.

Jednym z istotnych kryteriów dostosowywania wartości progów dochodowych w systemie świadczeń rodzinnych jest to, by do otrzymywania świadczeń upoważnione w każdym roku były rodziny o podobnej sytuacji materialnej. Warianty 3 i 4 odzwierciedlają takie podejście do indeksowania progów dochodowych, w stosunku odpowiednio do wartości progów z 2009 i 2004 r. Zakładamy w nich, że wartości progów dochodowych zmieniają się w ten sposób, by do świadczeń rodzinnych uprawnione były rodziny o podobnej sile nabywczej dochodów przed uzyskaniem świadczeń. Progi dochodowe w Wariantach 3 i 4 indeksowane są zatem zgodnie z inflacją, tak by ich realna wartość w listopadzie 2012 r. była

taka jak odpowiednio - w listopadzie 2009 i 2004 r. Wartości świadczeń w tych scenariuszach indeksowane są również zgodnie z inflacją – w obydwu przypadkach w stosunku do listopada 2009 r.⁵ Wartości progów dla Wariantów 3 i 4 (Tabela 1) wyraźnie pokazują, że proponowane przez rząd rozwiązania dotyczące progów dochodowych w Wariacie 1 nie nadążają za wzrostem cen nie tylko w stosunku do roku 2004, ale nawet w stosunku do roku 2009. Jednocześnie, indeksacja wartości świadczeń w przypadku zasiłku rodzinnego przekracza wartość inflacji. Co ciekawe, rząd zdecydował się na zamrożenie wartości dodatków do zasiłku rodzinnego na poziomie wartości obowiązujących od 2009 roku.

Przywrócenie realnej wartości progów dochodowych z 2004 r. oznaczałoby wzrost liczby dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny do 3.9 mln, przy rocznym koszcie dla sektora finansów publicznych w granicach 2.7 mld zł. Podniesienie parametrów systemu o wskaźnik inflacji w stosunku do roku 2009 kosztowałoby rocznie 1.6 mld zł i przy takim rozwiązaniu z zasiłku rodzinnego mogłoby korzystać 3.3 mln dzieci.

Hipotetyczne warianty dostosowujące liczbę dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny do liczby z lat 2009 (Wariant 5) i 2004 (Wariant 6) kosztowałyby odpowiednio 1.2 mld zł i 5.3 mld zł rocznie. W przypadku ostatniego scenariusza, wysoki koszt wynika z poszerzenia grona uprawnionych dzieci aż do 5.6 mln – tylu, ile otrzymywało świadczenia rodzinne w roku 2004, od kiedy to zamrożone były progi dochodowe w systemie.

4. Konsekwencje proponowanych zmian i alternatywnych rozwiązań dla gospodarstw domowych z dziećmi

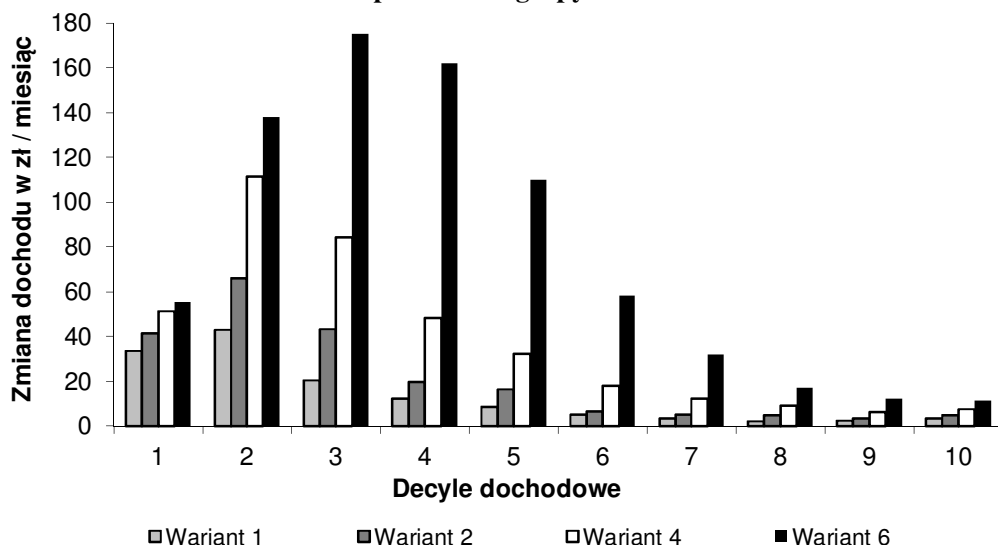
Na Wykresie 1 przedstawiono efekty wybranych wariantów waloryzacji świadczeń rodzinnych (1, 2, 4 i 6) w podziale na grupy dochodowe. Wykres przedstawia przeciętny miesięczny wzrost dochodu do dyspozycji wśród gospodarstw domowych z dziećmi według decyli dochodowych, wynikający z wprowadzenia poszczególnych Wariantów indeksacji.

Naturalnie, największe korzyści gospodarstwom domowym przyniosłoby wprowadzenie najdroższego z rozważanych wariantów (Wariant 6), który dopasowuje wartości progów dochodowych w taki sposób, aby liczba uprawnionych dzieci była taka sama, jak w 2004 roku. Na podniesieniu progów dochodowych do wartości 873.90 i 1010.90 zł najbardziej skorzystałyby nowo uprawnione rodziny, których dochód na osobę wynosi między 504 zł a 873.90 zł i znacząca część skupiona jest w drugiej, trzeciej i czwartej grupie decylowej. Te gospodarstwa zyskałyby przeciętnie odpowiednio 138, 175 i 162 zł miesięcznie (patrz Tabela

⁵ Wariant 4 nie zakłada podniesienia wartości świadczeń zgodnie z inflacją w stosunku do listopada 2004 r., gdyż sposób naliczania tych wartości zmienił się w 2006 roku.

Z1 w załączniku). Taki rozkład efektu tego podejścia do indeksacji progów wynika z faktu, że najuboższe gospodarstwa otrzymywałyby świadczenia niezależnie od stopnia podniesienia progów dochodowych.

Wykres 1. Przeciętny efekt wybranych wariantów zmian w systemie świadczeń rodzinnych w podziale na grupy dochodowe

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2010 (zindeksowanych do 2012).

Uwagi: Średnie wartości miesięczne na gospodarstwo domowe z dziećmi w danej dochodowej grupie decylowej.

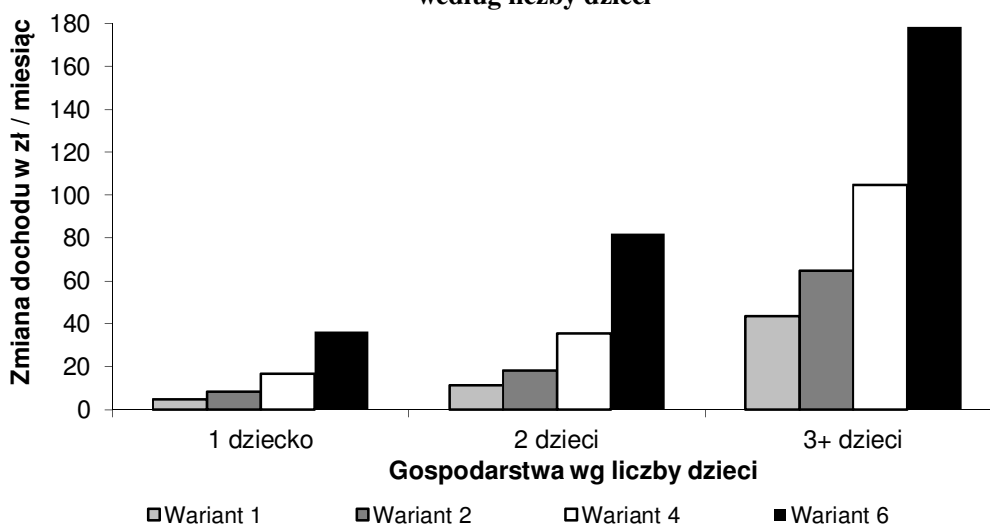
Zdecydowanie mniejszą skalę korzyści odniosłyby gospodarstwa domowe z wprowadzenia Wariantu 4, który zakłada inflacyjne dostosowanie progów w stosunku do ich wartości w 2004 roku. W tym przypadku największą korzyść osiągają gospodarstwa z drugiej i trzeciej grupy decylowej – odpowiednio około 111 zł i 84 zł miesięcznie.

Rozkład korzyści wynikających z propozycji rządowych (Wariant 1 i 2) skupia się głównie na rodzinach z dolnych trzech grup decylowych, co wynika ze znacząco niższych wartości progów dochodowych w stosunku do wariantów 4 i 6. W przypadku Wariantu 1 gospodarstwa z dziećmi z najniższej grupy decylowej zyskują około 34 zł miesięcznie, a w przypadku Wariantu 2 - 41 zł miesięcznie. W obydwu przypadkach najwięcej zyskują gospodarstwa z dziećmi z drugiej grupy decylowej - odpowiednio 43 zł i 66 zł miesięcznie. Należy przy tym pamiętać, iż w przypadku Wariantu 2 wyliczenia zakładają obowiązywanie proponowanych wartości progów już w listopadzie 2012 r. Ich realna wartość dwa lata później, od kiedy miałyby obowiązywać, będzie niższa.

Na Wykresie 2 przedstawiono efekt analizowanych scenariuszy przy podziale gospodarstw według liczby dzieci. W przypadku wprowadzenia rozwiązań proponowanych obecnie przez rząd, gospodarstwa domowe z jednym dzieckiem zyskają przeciętnie jedynie około 5 zł miesięcznie, gdyż duża część z nich nie jest i nie będzie uprawniona do korzystania ze świadczeń. Przy proponowanym podniesieniu wartości świadczeń i progów dochodowych (Wariant 1) rodziny z dwójką dzieci zyskają przeciętnie 11 zł miesięcznie, zaś te z trójką lub większą liczbą dzieci - 44 zł miesięcznie (patrz Tabela Z2 w załączniku).

Gdyby wartości progów dochodowych dostosować inflacyjnie do ich realnych wartości z 2004 roku (Wariant 4) gospodarstwa z jednym dzieckiem zyskałyby przeciętnie 17 zł miesięcznie, a dochód gospodarstw „3+” wzrósłby przeciętnie o 105 zł. W najhojniejszym z rozważanych rozwiązań – Wariacie 6, w przypadku którego progi dochodowe podniesione są tak, by liczba dzieci otrzymująca zasiłek rodzinny odpowiadała tej z 2004 r., gospodarstwa „3+” zyskałyby przeciętnie 179 zł miesięcznie, czyli o 135 zł więcej w stosunku do proponowanego rozwiązania, które ma wejść w życie w listopadzie 2012 r.

Wykres 2. Przeciętny efekt wybranych wariantów zmian w systemie świadczeń rodzinnych według liczby dzieci

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2010 (zindeksowanych do 2012).

Uwagi: Średnie wartości miesięczne na gospodarstwo domowe z dziećmi według liczby dzieci w gospodarstwie domowym.

5. Podsumowanie

Proponowana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej waloryzacja parametrów systemu świadczeń rodzinnych, po raz pierwszy od 2004 roku, obejmuje podniesienie wartości progów dochodowych decydujących o tym, które rodziny będą mogły otrzymywać te świadczenia. Sugerowane wartości progów, które miałyby obowiązywać od listopada 2012 r., oznaczać będą poszerzenie liczby dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny o około 250 tys. Gdyby w tym roku podnieść je do wartości, które mają obowiązywać od listopada 2014 r. liczba dzieci uprawnionych do otrzymywania zasiłku wzrosłaby dodatkowo o kolejne 280 tysięcy. Jednak zarówno jedna, jak i druga propozycja wartości progów nie nadążyła za wzrostem cen od 2004 roku. Żadna z nich zatem nie przywraca wypłat świadczeń rodzinnych znaczącej liczbie rodzin, które sytuacja materialna uprawniałaby do otrzymywania świadczeń w 2004 r. Aby system świadczeń rodzinnych w 2012 roku adresowany był do rodzin o podobnej sile nabywczej dochodu, co ten obowiązujący w 2004 roku, progi dochodowe systemu musiałyby wzrosnąć do wartości 634 zł i 733 zł (dla rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne). Wówczas, do świadczeń rodzinnych uprawnionych byłoby o około milion dzieci więcej niż w obecnym systemie.

Propozycje rządowe zakładają realny wzrost zasiłku rodzinnego, jednak utrzymują na nominalnie stałym poziomie wartości wszystkich dodatków do niego. Proponowane przez rząd zmiany oznaczać będą koszt dla sektora finansów publicznych w wysokości 940 mln zł rocznie. Wprowadzenie ogłoszonych na 2014 rok progów dochodowych już w bieżącym roku, oznaczałoby dodatkowy koszt 530 mln zł rocznie. Alternatywne rozwiązanie przywracające progom dochodowym realną wartość z 2004 roku i zakładające utrzymanie realnej wartości świadczeń z okresu ostatniej waloryzacji (Wariant 4), kosztowałoby rocznie 2.7 mld zł, czyli o 1.8 mld zł więcej niż zmiany, które mają wejść w życie w listopadzie bieżącego roku.

W związku z ogólnym realnym polepszeniem się sytuacji materialnej rodzin w Polsce od 2004 roku, związanym z realnym wzrostem płac brutto i reformami systemu świadczeń społecznych i podatku dochodowego, podniesienie wartości progów dochodowych o tempo wzrostu cen nie zwiększy liczby dzieci otrzymujących świadczenia do poziomu z roku 2004. Symulacje zakładające przywrócenie liczby dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny do liczby 5.6 mln, wymagałyby podniesienia progów dochodowych o ponad 70%, a koszt takiego rozwiązania wyniósłby ponad 5.3 mld zł.

Rozwiązanie proponowane przez rząd podniesie całkowitą wartość systemu świadczeń rodzinnych z 8 mld do około 9 mld zł rocznie, co w stosunku do ogólnych wydatków budżetowych oznacza wzrost z 2.4% do 2.7%. Z proponowanej indeksacji skorzystają głównie rodziny najuboższe, ale nawet te zyskają na nich przeciętnie tylko około 40 zł miesięcznie. Trudno oczekiwać, by tego rodzaju zmiany mogły w istotny sposób poprawić sytuację materialną rodzin z dziećmi i by wpłynęły znacząco na ograniczenie zakresu ubóstwa wśród dzieci w Polsce (patrz: UNICEF 2012), a tym bardziej, by miały przełożenie na zwiększenie diety.

Bibliografia

- Morawski, L. (2009) “*Efekty wprowadzenia dwóch stóp w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2009 roku*”, *Gospodarka Narodowa*, nr 7-8.
- Morawski, L., and Myck, M. (2010) “*‘Klin’-ing up: Effects of Polish Tax Reforms on Those In and on those Out*”, *Labour Economics*, 17(3), str.556-566.
- Myck, M. (2008) “Analizy polskiego systemu podatkowo-zasiłkowego z wykorzystaniem modelu mikrosymulacyjnego SIMPL”, *Problemy Polityki Społecznej*, nr 11.
- Myck, M., Morawski, L., Domitrz, A., Semeniuk, A. (2011a) „*Raport Przedwyborczy CenEA. 2006-2011: kto zyskał, a kto stracił?*”, CenEA Microsimulation Report MR01/11, CenEA, Szczecin.
- Myck, M., Morawski, L., Domitrz, A., Semeniuk, A. (2011b) „*Raport Przedwyborczy CenEA. Wybory Parlamentarne 2011: kto zyska, kto straci i ile to będzie kosztowało?*”, CenEA Microsimulation Report MR02/11, CenEA, Szczecin.
- UNICEF (2012) „*Ubóstwo Dzieci. Najnowsze dane dotyczące ubóstwa dzieci w krajach rozwiniętych*”; UNICEF Innocenti Research Centre, Florencja.

Załącznik

Tabela Z1. Zmiany dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych z dziećmi, według grup dochodowych

	Wariant 1	Wariant 2	Wariant 3	Wariant 4	Wariant 5	Wariant 6
Przeciętne zmiany dochodu w zł/miesiąc						
<i>Grupy decylowe:</i>						
1	33.76	41.46	41.84	51.47	37.05	55.50
2	43.13	66.11	62.30	111.45	52.13	138.13
3	20.49	43.22	37.89	84.33	29.64	174.96
4	12.37	19.62	23.28	48.32	16.44	161.81
5	8.62	16.41	17.35	32.39	11.15	110.14
6	5.22	6.64	9.66	18.05	5.46	58.26
7	3.63	5.12	7.56	12.55	4.39	31.94
8	2.17	4.90	6.23	9.24	3.26	17.15
9	2.51	3.66	5.61	6.23	3.45	12.49
10	3.56	4.91	5.47	7.53	3.96	11.77
Proporcjonalne zmiany dochodu						
<i>Grupy decylowe:</i>						
1	1.75%	2.15%	2.17%	2.67%	1.92%	2.88%
2	1.61%	2.47%	2.33%	4.17%	1.95%	5.16%
3	0.66%	1.39%	1.22%	2.71%	0.95%	5.62%
4	0.34%	0.55%	0.65%	1.35%	0.46%	4.51%
5	0.21%	0.40%	0.43%	0.80%	0.27%	2.71%
6	0.12%	0.15%	0.21%	0.40%	0.12%	1.29%
7	0.07%	0.10%	0.15%	0.25%	0.09%	0.63%
8	0.04%	0.09%	0.11%	0.16%	0.06%	0.30%
9	0.04%	0.05%	0.08%	0.09%	0.05%	0.18%
10	0.03%	0.04%	0.05%	0.07%	0.03%	0.10%

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL (wersja V4S.2.12) na podstawie danych BBGD-2010 (zindeksowanych do 2012).

Uwagi: Średnie wartości miesięczne na gospodarstwo domowe z dziećmi w danej dochodowej grupie decylowej.

Tabela Z2. Zmiany dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych z dziećmi, według liczby dzieci w gospodarstwie domowym

	Wariant 1	Wariant 2	Wariant 3	Wariant 4	Wariant 5	Wariant 6
Przeciętne zmiany dochodu w zł/miesiąc						
<i>Liczba dzieci:</i>						
1	4.67	8.46	9.53	16.67	6.23	36.28
2	11.54	18.13	18.07	35.44	13.89	81.97
3 lub więcej	43.73	64.62	64.90	104.90	53.09	178.58
Proporcjonalne zmiany dochodu						
<i>Liczba dzieci:</i>						
1	0.10%	0.18%	0.20%	0.35%	0.13%	0.76%
2	0.23%	0.36%	0.36%	0.70%	0.28%	1.62%
3 lub więcej	0.89%	1.31%	1.32%	2.13%	1.08%	3.63%

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL (wersja V4S.2.12) na podstawie danych BBGD-2010 (zindeksowanych do 2012).

Uwagi: Średnie wartości miesięczne na gospodarstwo domowe z dziećmi w danej dochodowej grupie decylowej.